

**Overvaking av lav og vedboande sopp i Sotnakkvatnet
Naturreservat i Nettet kommune i
Møre og Romsdal fylke
Føreundersøking
Bioreg AS Rapport 2008:04**

BIOREG AS

Rapport 2008:04

Utførende institusjon: Bioreg AS	Kontaktpersoner: Finn Oldervik	ISBN-nr. 978-82-8215-023-1
Prosjektansvarlig: Finn Oldervik	Finansinert av: Statnett	Dato: 08.01.2008
Referanse: Oldervik, F. 2007. Overvaking av lav og vedboande sopp i Sotnakkvatnet Naturreservat, Nesset kommune i Møre og Romsdal fylke. Føreundersøking. Bioreg AS rapport 2008:04		
Referat: Etter førespurnad frå biolog, Ingvar Stenberg og som del av eit overvakingssjorjekt for Statnett i Sotnakkvatnet Naturreservat i samband med at ei ny kraftline vart lagt gjennom reservatet, er det utført ei undersøking og registrering av lav og vedboande sopp i og inntil det rydda området i reservatet. Arbeidet er altså konsentrert om å overvaka og registrera i kor stor grad dei avbøtande tiltaka som er sett inn, vil ta vare på alt eksisterande artsmangfald knytt til daud ved, og i kor stor grad dei avbøtande tiltaka eventuelt vil vera med å vidareutvikla artsmangfaldet. Behov for ytterlegare avbøtande tiltak kan vera ei problemstilling som ein seinare må ta stilling til.		
4 emneord: Overvaking Naturreservat Kraftliner Registrering		

Figur 1.Framsida;. Bildet viser sagskjæret på ein rotstokk av furu. Her kan ein sjå at den vedboande soppen og pionerarten, sølvglanssopp trives. *Chondrostereum purpureum*, som er det latinske namnet, fanst på mest kvar ein rotende på dei nyleg nedsaga furutrea i området. (Foto; Finn Gunnar Oldervik ©).

FØREORD

På oppdrag frå biolog Ingvar Stenberg, har Bioreg AS gjort registreringar i og omkring ei rydda kraftline i Sotnakkvatnet Naturreservat i samband med at Statnett bygde ei kraftline gjennom reservatet for eit par år sidan. Den første registreringa av lav og vedboande sopp vart utført hausten 2007 og etterfølgjande rapport vil gje eit oversyn over dei artane som vart registrert, samt nokre enkle vurderingar av dei tiltaka som er utført for å taka vare på biologisk mangfald i området.

Ved registreringa deltok Geir Frode Langelo på heile undersøkinga, medan Ingvar Stenberg var med og orienterte om det aktuelle utbyggingsområdet. Rapporten er forfatta av Finn Oldervik.

Vi takker oppdragsgjevar, Ingvar Stenberg for oppdraget og for tålmod kva gjeld manglande overhalding av fristar for levering av rapport.

Aure, 8. januar 2008

Finn Oldervik, 6693 Mjosundet

INNHALDSLISTE

1	BAKGRUNN OG FØREMÅL	7
2	METODE	7
3	UNDERSØKINGSOMRÅDET	8
3.1	Vegetasjon og naturtyper	8
4	RESULTATENE	9
5	DISKUSJON	12
6	REFERANSER	14
	Litteratur.....	14

1

BAKGRUNN OG FØREMÅL

Bakgrunnen for opprettinga av det som tidlegare heitte Barsteinstjernet Naturreservat var å ta vare eit tilnærma urørt område som er representativ for furuskogane i regionen. Delar av området har urskogpreg med grove tre, særleg av furu og osp. Etter at reservatet vart utvida noko i 2005/2006, vart namnet endra til Sotnakkvatnet Naturreservat.

I 2005 gav Miljøverndepartementet løyve til at Statnett kunne kryssa den austlege delen av reservatet med ei 420 kV kraftline. Heile den kryssa Strekinga var på om lag 5-600 m og låg vest for Gammelsetervatnet. Traséryddinga som vart gjort våren 2006, vart utført med tanke på å ta mest muleg omsyn til livsformer knytt til daud ved. Difor vart trea stubba i ymse høgde frå marka og alt trevirke vart liggjande urørt på bakken, stort sett slik det fall ved hogsten. Føremålet med dette var å etterlikna mest muleg naturleg stormfelling. Dette omfatta knapt 200 m av traséen på sidene av mastepunkt 127 og eit mindre areal ved mast 128. Resten av spennet går over trefritt myrområde. Ved mast 127 vart det m.a. felt 7 osper i 5-6 meters høgd. Osp er som kjend eit treslag som er rekna som eit rikborkstre som er særskild viktig for biologisk mangfald. Her er det gjort etterundersøkingar av fugl, insekt og kryptogamar knytt til daud ved.

Føremålet med undersøkinga hausten 2007 er å få oversikt over kva som finst av lav og vedboande sopp i det aktuelle overvaksingsområdet, slik at ein seinare kan sjå utviklinga, både for dei einskilde, alt eksisterande artane og for nye artar som eventuelt vil etablera seg, særleg på dei nyfelte stökkane. Dette gjeld særleg for osp og furu. Samtidig vart det også gjort registreringar i området utanfor sjølve kraftlina, slik at ein har eit referanseområde. På den måten kan ein også følgja med om skogen ved sida av den rydda strekinga vert påverka negativt, til dømes av uttørking, særleg kan dette vera av interesse når det gjeld lav frå lungeneversamfunnet.

Råte tilstanden for daud ved i traséen under mast 127 var sommaren 2007 fast utan særleg av synleg råteskade. Borken var i ferd med å lausna på mindre furulæger, men var framleis fast på grøvre furu og dei fleste ospene.

2

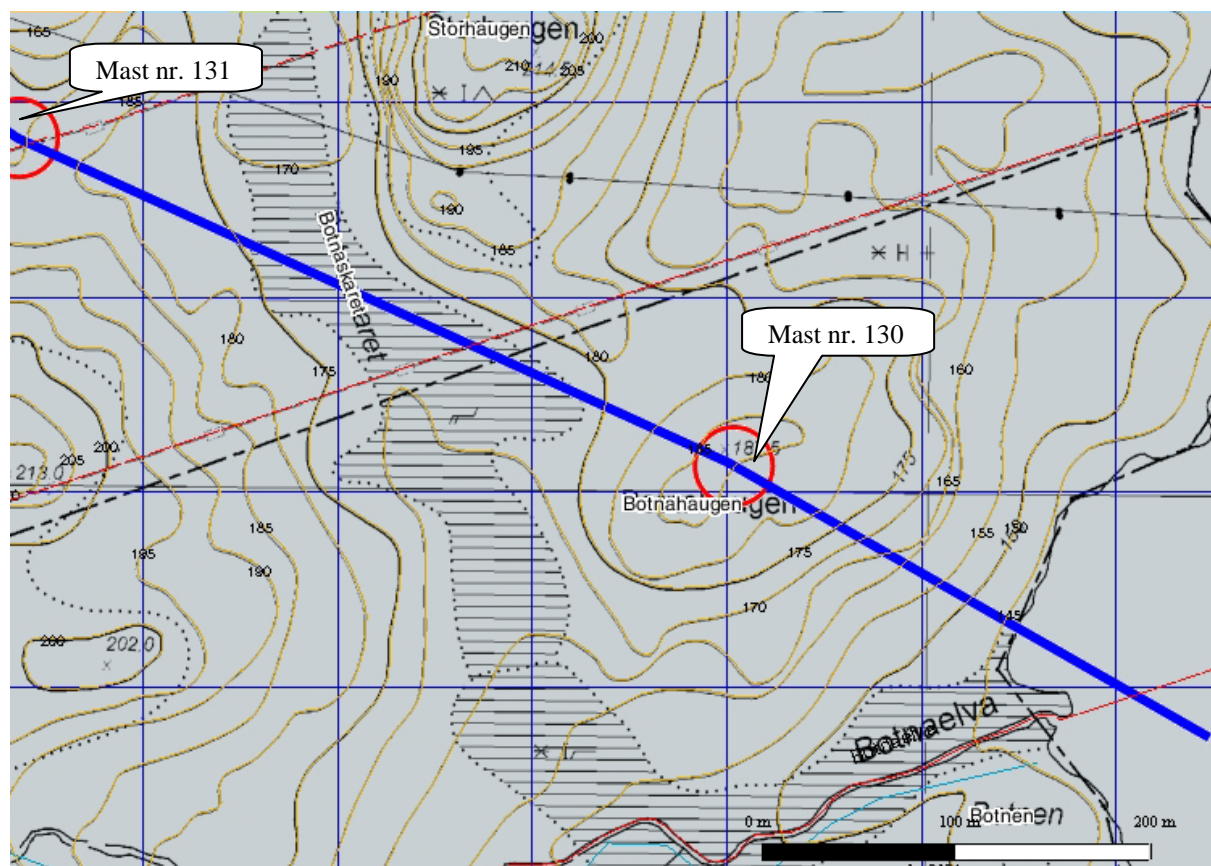
METODE

Undersøkinga i 2007 vart ikkje utført etter nokon klart definert metodikk, utanom den som vart skildra i prosjektsøknaden. Denne metodikken er kort definert som følgjer: "Kryptogamar, dvs. lav og vedboande sopp, vil verta kartlagt på tre innanfor ryddebeltet, men og i ei randsone omkring for å kunne vurdera muleg effekt av uttørking pga. auka vind og innstråling". Hovudføremålet var altså å få oversikt over kva som fanst av lav og vedboande sopp innanfor ein nærare definert område. Det ble også gjort ei enkel vurdering, ikkje berre av artsmangfaldet, men også i kor stor mengde nokre av artane var representert.

3

UNDERSØKINGSOMRÅDET

Området som vart undersøkt ligg altså rett vest for Gammelsetervatnet, og ligg innan Sotnakkvatnet Naturreservat i Nettet kommune i Møre og Romsdal fylke.

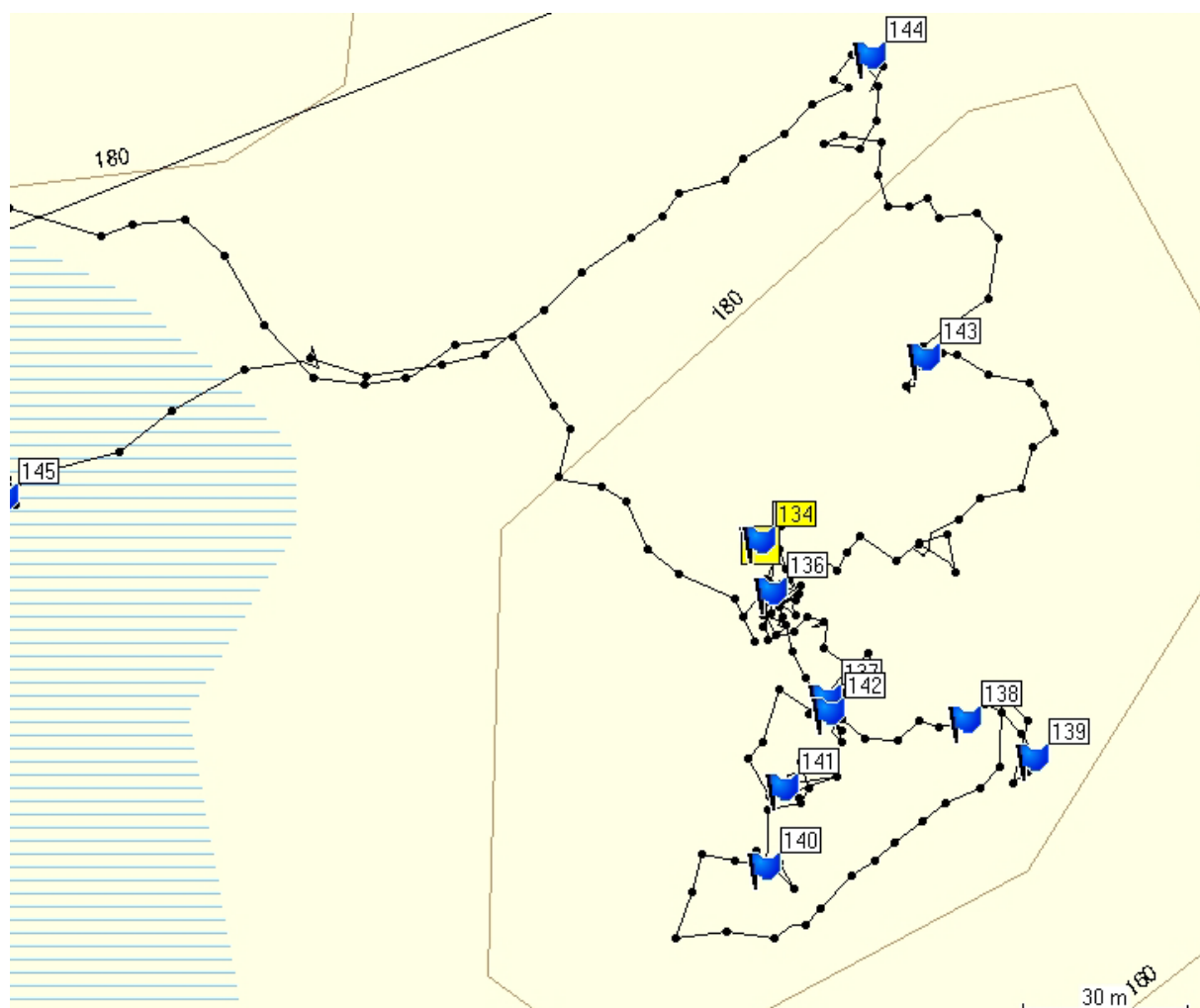
Figur 2. Kartet viser undersøkingsområdet. Det er særleg området ved mast nr. 130 som er av interesse, og det var dette området undersøkingsvart konsentrert om ved den naturfaglige undersøkingsvart, 4. oktober 2007. Den blå linja illustrerer kraftlina, medan dei raude sirkane illustrerer mast nr. 130 til høgre og mast nr. 131 til venstre.

3.1

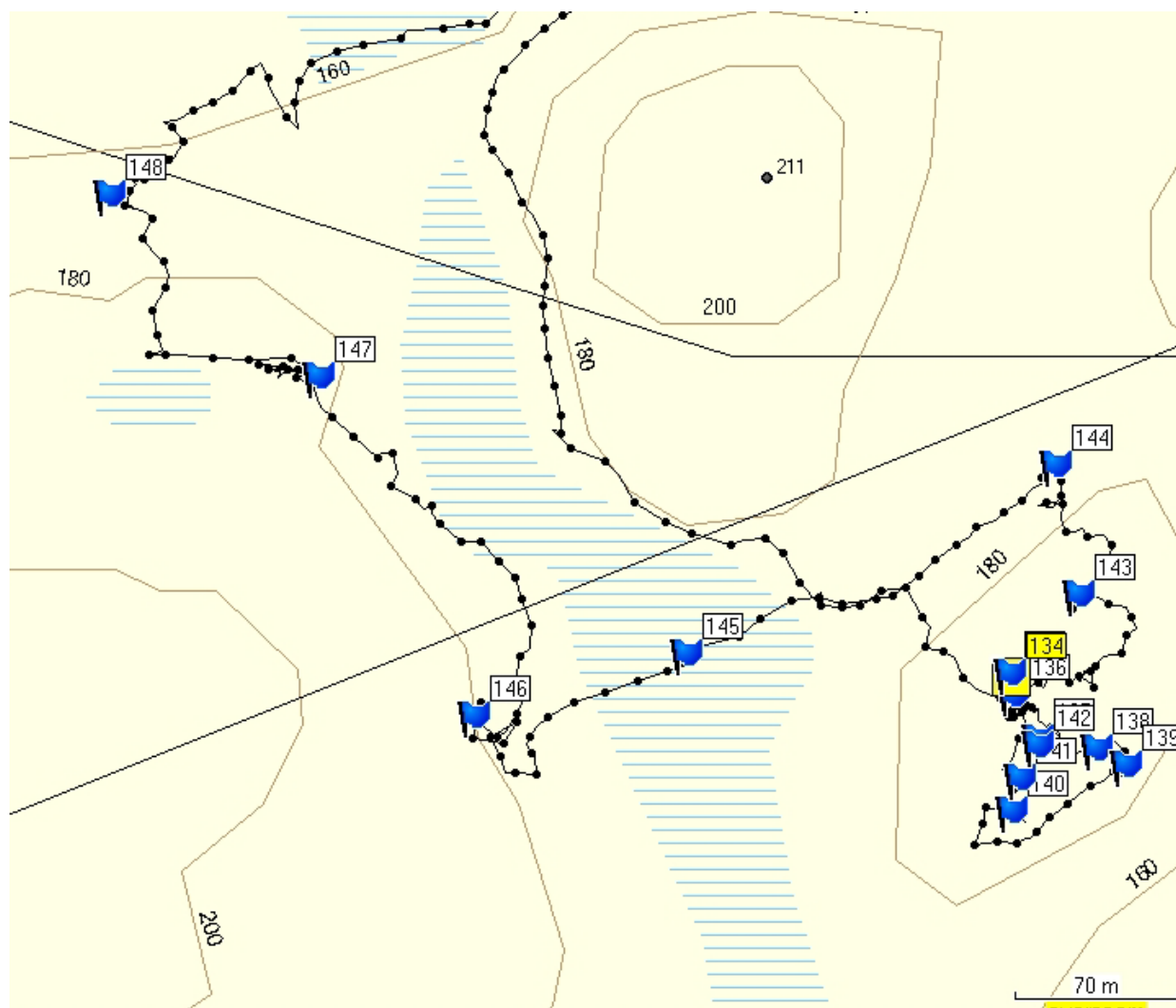
Vegetasjon og naturtypar

Dei to hovudnaturtypane som er representert innan undersøkingsområdet er skog, mest A4, blåbærfuruskog, men også litt A3, røsslyng-blokkbærskog, samt myr, mest K3, fattig fastmattemyr. I dei mest interessante områdene ved mast nr. 130 er det litt røsslyngskog, men mest er det likevel av blåbærskog. Ingen stadar innan området er det skikkeleg lågurtskog eller høgstaudeskog. Mellom dei to mastene ligg det ei myr, som i det meste av området må definerast som fattig fastmattemyr. Den einaste arten som vart påvist på denne myra som var litt uvanleg, var myrkråkefot.

4 RESULTATENE

Figur 3. Kartutsnittet viser deler av undersøkingsområdet, der dei fleste vegpunkta er konsentrert kring den austlegaste mastra (130). Nokre av registreringane er gjort utanfor den rydda kraftlina, slik som til dømes WP nr. 140, 143 og 144 m.fl., men dei fleste er konsentrert i det området der det vart rydda på den særskilde måten som tidlegare er skildra.

Figur 4. Dette kartet viser den vestlege delen av undersøkningsområdet og dei få registreringane som vart gjort der. Det var særst lite av interesse å finna på desse stadane.

WP nr.	Koordinater	Substrat	Art latin	Artsgruppe	Art norsk
136	MQ 42005 61510 192 moh	Gammel morken furulåg i blåbærskog.	Botryobasidium candicans	Sopp	
			Skeletocutis biguttulata	Sopp	
			Skeletocutis subincarnata	Sopp	Skigardskjuke
			Parmeliopsis ambigua	Lav	Gul stokkalav
			Cladonia conoecraea	Lav	Stubbesyl
			Mycoblastus sanguinarius	Lav	Vanleg blodlav
			Hypogymnia	Lav	Vanleg kvistlav

			physodes		
137	MQ 42015 61490 188 moh	Grov furulåg av de som ble felt da lina skulle bygges	Chondrostereum purpureum	Sopp	Sølvglanssopp. Svært utbredd på alle dei furustokkene som vart felt da lina skulle byggast. Veks på sagskjæret.
138	MQ 42041 61486 184 moh.	Forholdsvistynn hogststubbe av furu	Phanerochaete gigantea	Sopp	Stor barksopp
139	MQ 42053 61479 178 moh.	Grov låg av furu	Usnea subfloridana	Lav	Piggstry
140	MQ 42003 61460 182 moh.	På stående osp. Vaks saman med litt bjørk og furu.	Degelia plumbea	Lav	Blåfiltlav
			Parmeliella triptophylla	Lav	Stiffiltlav
141	MQ 42007 61474. 186 moh	Middels grov furulåg, barklaus, truleg frå 1992	Botryobasidium obtusisporum	Sopp	
142	MQ 42015 61488. 187 moh	Furulåg av dei nyhogde, Borken held på å falla av.	Sistotrema brinkmannii	Sopp	
143	MQ 42034 61552 184 moh.	På lita rogn som står att under lina.	Lobarion pulmonaria	Lav	Lungenever (lite)
		På ospelåg tett ved	Ganoderma applanatum	Sopp	Flatkjuke
144	MQ 42025 61607 177 moh.	Grov osp	Lobarion pulmonaria	Lav	Lungenever (mykje)
		Rogn	Lobarion pulmonaria	Lav	Lungenever (mykje)
			Degelia plumbea	Lav	Blåfiltlav
			Parmeliella triptophylla	Lav	Stiffiltlav
			Pannaria rubiginosa	Lav	Kystfiltlav
145	MQ 41865 61530 176 moh.	Myr	Lycopodiella inundata	Plante	Myrkråkefot
146	MQ 41773 61505 183 moh.	Levande osp	Leptogium saturninum	Lav	Filthinnelav

148	MQ 41710 61651 187 moh.	Grovt ospelæger. I hovudsak blåbærskog, tydeleg noko beitepåverka. Noko storfrytle, skogsnelle, bjørk, rogn, osp, blåbær og einstape. Mykje sølvbunke	Corticium roseum	Sopp	Bleikrosa barksopp
-----	----------------------------	---	------------------	------	--------------------

5

DISKUSJON

Det er ingen av dei artane som er nemnde i tabellen ovanfor som er raudlista eller uvanlege på annan måte. Dette gjeld både sopp og lav. Utanom noko lungenever, så er heller ikkje lungeneversamfunnet særleg godt representert. Av artar tilhøyrande dette særigne samfunnet kan nemnast; *Lobarion pulmonaria* lungenever (middels), *Degelia plumbea* (lite) blåfiltlav, *Pannaria rubiginosa* (lite) kystfiltlav, *Leptogium saturninum* (lite) filthinnelav og *Parmeliella triptophylla* (lite) stiffiltlav. Når det gjeld vedboande sopp, så var det berre ein art som skilde seg ut, og som var sær s utbreidd. Det var *Chondrostreum purpureum* sølvglanssopp. Denne fanst på så å seia alle dei nedsaga furutrea i området (Sjå framsida).

Figur 5. Dette biletet viser myrområdet mellom dei to mastene. Som ein ser er det svært spreidd tresetting her. Myra viste seg å vera av den fattige typen. Den einaste litt interessante arten her var myrkråkefot. (Foto; Finn Gunnar Oldervik ©)

Figur 6. Dette bildet viser miljø frå vestkanten av den haugen der mast nr. 130 står. Som ein ser, så ligg det både osp og furu her. Skogen her er typisk blåbærfuruskog med innslag av litt storfrytle, einstape og liknande artar. (Foto; Finn Gunnar Oldervik ©).

Figur 7. Her ser ein nedover austhallinga der mast nr. 130 står. Furutrea er for ein stor del hogd ganske nær rota, medan ospene er avsaga til dels langt oppe på leggen. Elles er det blåbærfuruskog som er den dominerande vegetasjonstypen her også. (Foto; Finn Gunnar Oldervik ©).

Figur 8. Dette bildet viser miljøet rett nord for mast nr. 130, kring WP 144. Som ein ser er det blåbærskog av blandingstype, med mykje bjørk, men også noko osp, rogn og furu. Saman med blåbæra veks det ein god del einstape i feltsjiktet. (Foto; Finn Gunnar Oldervik ©).

6 REFERANSER

Litteratur

Direktoratet for naturforvaltning 1999a. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 1999-13. Revidert utgave 2007.

Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279 s.

Kålås, J.A., Viken, Å. og Bakken, T. (red) 2006. Norsk Rødliste 2006 – Norwegian Red List. Artsdatabanken, Norway.